

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem z dnia 21 stycznia 2020 r. Sąd Rejonowy dla Łodzi Śródmieścia w Łodzi, X Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w sprawie z odwołania J. O. o jednorazowe odszkodowanie z tytułu wypadku przy pracy oddalił odwołanie J. O. od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. z dnia 1 marca 2019 r. znak (...).

Powyższe orzeczenie zapadło w oparciu o następujące ustalenia faktyczne.

W dniu 04 grudnia 2017 r. wnioskodawczyni uległa wypadkowi przy pracy (podczas podnoszenia kłapy sterylizatora odczuła ból kręgosłupa piersiowego i szyjnego), a ZUS uznał zdarzenie za wypadek przy pracy, który zaszedł w okolicznościach nie pozbawiających prawa do świadczeń wypadkowych. Podczas badania przez Lekarzy Orzeczników ZUS, stwierdzono w związku z przedmiotowym wypadkiem 7% uszczerbku na zdrowiu z poz. 94 a tabeli.

W czasie zdarzenia z dnia 04 grudnia 2017r wnioskodawczyni doznała przeciążenia odcinka szyjnego kręgosłupa powikłanego zespołem bólowym. Podczas badania neurologicznego przeprowadzonego w dniu 23 maja 2019r u wnioskodawczyni nie stwierdzano objawów korzeniowych ani oponowych, nerwy czaszkowe nie wykazywały zmian, w zakresie kończyn dolnych i górnych stwierdzano odruchy głębokie średnio-żywe, bez wyraźnej asymetrii, objawów patologicznych i zaburzeń czucia. Próby koordynacyjne wnioskodawczyni wykonywała dość sprawnie. Nie stwierdzano u badanej jawnych objawów ogniskowego uszkodzenia układu nerwowego. Po zdarzeniu, z objawów ubytkowych, opisywano jedynie drętwienie palców 3 i 4 prawej ręki. Z uwagi na stwierdzane zmiany związane z opisywanym wypadkiem nie było podstaw do ustalenia uszczerbku na zdrowiu wyższego niż 7 % z poz. 94 a tabeli, który w dacie badania przez biegłego neurologa już nie występował. W badaniu (...) kręgosłupa szyjnego z dnia 11 lutego 2018r opisywano samoistne wielopoziomowe masywne zmiany zwyrodnieniowe z wielopoziomowymi wypuklinami dyskowymi C3-C7. Rozpoznawano również przebytą chorobę S. i przebyte złamanie kręgow (...) -11.

Podczas badania ortopedycznego przeprowadzonego w dniu 07 sierpnia 2019r wnioskodawczyni zgłaszała okresowe dolegliwości bólowe w okolicy prawego stawu barkowego i kręgosłupa szyjno-piersiowego, pojawiające się po wysiłku związanym z długotrwałym chodzeniem, schylaniem się, a także trudności z unoszeniem prawego ramienia powyżej poziomu barków i z wykonywaniem czynności z prawym ramieniem uniesionym ku przodowi. Ponadto zgłaszała drętwienie palców III i IV prawej ręki (objaw zmian neurologicznych), a jednocześnie zaznaczała, że odczuwa dalszą poprawę. Podczas badania stwierdzano wówczas z odchyień od normy niewielki ból w czasie badania zakresu ruchomości prawego ramienia i w czasie ucisku przedniej powierzchni prawego barku, w którym ruchy były lekko ograniczone (z powodu istniejących już przed wypadkiem zmian zwyrodnieniowych samoistnych, opisywanych w badaniu RM, w którym nie stwierdzano uszkodzeń w zakresie przyczepów mięśniowych –tzw. stożka rotatorów). Do pełnego zginania i odwodzenia ramienia w tym stawie brakowało po ok. 30 stopni. Poza tym zakres ruchomości pozostałych stawów kończyn i kręgosłupa był symetryczny i prawidłowy. Obwód prawego przedramienia był o ok. 1,5 cm większy w porównaniu z lewą kończyną górną. Wnioskodawczyni chodziła sprawnie i bez utykania. W czasie badania stwierdzano także wielopoziomowe masywne zmiany zwyrodnieniowe z wielopoziomowymi wypuklinami dyskowymi C3-C7, przebytą chorobę S. i przebyte złamanie kręgow (...) -11, zmiany zwyrodnieniowe prawego stawu barkowego. Po leczeniu zachowawczym i usprawniającym, pozostało niewielkie ograniczenie ruchomości prawego ramienia, zespół bólowy kręgosłupa szyjno-piersiowego i prawego stawu barkowego oraz poczucie pogorszenia sprawności. W zakresie następstw stwierdzanych przez lekarza ortopedę uszczerbek na zdrowiu związany ze skutkami ocenianego wypadku nie występował. Natomiast uraz w postaci przeciążenia prawego stawu barkowego i kręgosłupa szyjno-piersiowego pozostawił następstwa w postaci zespołu bólowego ocenianego z poz. 94 a tabeli przez lekarza neurologa.

Sąd Rejonowy ustalił stan faktyczny sprawy w oparciu o dokumenty zgromadzone w aktach, nie kwestionowane przez strony i powołane powyżej. Podstawę ustaleń stanowiły więc także dowody z dokumentacji medycznej wnioskodawczyni zgromadzonej w aktach.

Według Sądu I instancji kluczową podstawą orzekania w sprawie stała się opinia biegłego lekarza ortopedy i neurologa. Biegli oceniali uszczerbek mając na uwadze charakter i rodzaj urazu oraz stwierdzone następstwa zdarzenia. Z uwagi na rodzaj zmian i stosowanego leczenia nie widzieli potrzeby korzystania z opinii biegłego lekarza innej jeszcze specjalności. Zważywszy wieloletnie doświadczenie orzecznicze biegłych, posiadane specjalizacje, wiedzę i doświadczenie w zakresie ortopedii i neurologii, także Sąd Rejonowy nie dostrzegł potrzeby korzystania z opinii jeszcze innych biegłych. Zdaniem Sądu Rejonowego wnioski strony odwołującej się o opiniowanie dodatkowo przez biegłych tych samych specjalności, a także o dalsze uzupełnianie opinii dotychczas wydanych, zdaniem nie mogły być uwzględnione –podlegały oddaleniu- jako nieuzasadnione, zbędne, zmierzające do wydłużenia postępowania, w sytuacji, gdy motywacja strony w tym zakresie wiązała się wyłącznie z niekorzystnymi wnioskami biegłych opiniujących w sprawie. Strona nie podniosła takich umotywowanych zastrzeżeń do opinii biegłych, którzy dysponowali dostatecznym doświadczeniem, aby powstały wątpliwości co do wiarygodności i rzetelności wniosków wyprowadzonych po osobistym zbadaniu wnioskodawczyni. Ocena dokonana przez ortopedę, jak i neurologa, była wyważona, nie wykraczała poza kompetencję biegłego, była poparta wynikami badania, zapisami w dokumentacji medycznej oraz wiedzą medyczną i doświadczeniem orzeczniczym biegłego. Sąd przywołał orzeczenie Sądu Najwyższego, z którego wynika, że opinia biegłego dostarcza sądowi wiedzy specjalistycznej koniecznej do dokonania oceny stanu zdrowia osoby ubiegającej się o świadczenie, w tym w zakresie rodzaju występujących schorzeń, ich przyczyn, stopnia ich zaawansowania i nasilenia, związanych z nimi dolegliwości. Sąd nie może - wbrew opinii biegłych - oprzeć ustaleń w tym zakresie na własnym przekonaniu. (por. odpowiednio wyrok SN z 14 marca 2007 r. III UK 130/06, OSNP 2008, Nr 7-8, poz. 113).

Sąd meriti wskazał, że strony nie sformułowały w sporze takich uzasadnionych zarzutów do w/w opinii, które wyłączałyby bądź podważały ich wartość dowodową. Biegli - na wniosek odwołującej się - uzupełniali opinię na piśmie, odnosili się do uwag i zastrzeżeń, zapoznawali się z liczą dokumentacją dotyczącą wnioskodawczyni i formułowali na jej podstawie wnioski, odnosząc się do swojego bogatego doświadczenia klinicznego, szerokiej wiedzy medycznej i doświadczenia orzeczniczego. Zastrzeżenia pełnomocnika wnioskodawczyni ostatecznie przybrały formę polemiki z ustaleniami biegłych. Aby, uzyskać szerszą ocenę stanu klinicznego wnioskodawczyni, posiłkowano się dokumentacją medyczną, w tym protokołami badań zawartymi w aktach sprawy, które pozwoliły zweryfikować stan zdrowia i objawy występujące w określonych datach. Sąd I instancji wskazał, że zbędne byłoby w tej sytuacji dopuszczanie dowodu z opinii innych biegłych, skoro dane dotyczące stanu zdrowia, objawów i rozpoznania zostały odzwierciedlone w dostatecznym stopniu w protokołach badań przeprowadzonych na potrzeby wydania opinii. Samo niezadowolenie strony z treści opinii nie mogło stanowić podstawy do dalszego, zbędnego wydłużania postępowania. Sąd meriti zaznaczył, że dowód z opinii biegłego ma szczególny charakter, a mianowicie korzysta się z niego w wypadkach wymagających wiadomości specjalnych. Do dowodów tych nie mogą więc mieć zastosowania wszystkie zasady o prowadzeniu dowodów, a w szczególności art. 217 § 1 k.p.c. W konsekwencji nie można przyjąć, że Sąd obowiązany jest dopuścić dowód z opinii kolejnych biegłych w każdym wypadku, gdy opinia wydana jest niekorzystna dla strony. W świetle art. 286 k.p.c. Sąd ma obowiązek dopuszczenia dowodu z opinii dalszych biegłych lub z opinii instytutu, gdy zachodzi tego potrzeba, a więc wówczas, gdy opinia złożona już do sprawy zawiera istotne braki, względnie też nie wyjaśnia istotnych okoliczności (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 15 lutego 1974 II CR 817/73 niepubl.). Sąd przytoczył orzecznictwo, z którego wynika, że jeżeli strona nie wskaże w swoim wniosku o powołanie innego biegłego tej samej specjalności, konkretnych uwag i argumentów podważających miarodajność dotychczasowej opinii lub co najmniej miarodajność tę poddającą w wątpliwość, wniosek taki będzie uznany za zmierzający wyłącznie do nieuzasadnionej zwłoki w postępowaniu, co powinno skutkować jego pominięciem. W opinii Sądu Rejonowego zarówno wnioskodawczyni i jej pełnomocnik takich umotywowanych zastrzeżeń do wydanych w sprawie opinii, które mogłyby stanowić podstawę do dalszego prowadzenia postępowania.

Sąd Rejonowy stwierdził, że odwołująca się nie podważyła skutecznie spójności i rzetelności wniosków biegłych. Z tych też względów Sąd Rejonowy nie miał podstaw do przyjęcia, iż uzyskane od biegłych wiadomości specjalne, nie były wystarczające do merytorycznego i prawidłowego orzekania. Twierdzenia strony, poparte tylko i wyłącznie jej subiektywnym stanowiskiem, iż okoliczności dotyczące stanu zdrowia wnioskodawczyni wyglądały inaczej, jako bezzasadna polemika z opinią biegłego, nie mogły przynieść spodziewanego skutku procesowego. Biegli dokonując

oceny wysokości uszczerbku na zdrowiu wnioskodawczynie zajęli stanowisko co do wysokości uszczerbku na zdrowiu dotyczącego stwierdzanych objawów. Sąd Rejonowy stanął na stanowisku, że opinie nie zawierały luk, odpowiadały postawionym tezom dowodowym, były jasne, odnosiły się do twierdzeń i wniosków obu stron postępowania, nadto były uzasadnione tj. pozwalały na analizę i kontrolę trafności wywiedzionych wniosków końcowych. Przedmiotowe opinie nie budziły też zastrzeżeń co do poprawności przyjętych założeń. W ramach przyznanej swobody w ocenie dowodów - art. 233 k.p.c., Sąd bada wiarygodność i moc dowodu z opinii biegłego sądowego dokonując oceny tego dowodu według własnego przekonania i na podstawie wszechstronnego rozważenia zebranego materiału. (wyrok SN z 2003-10-30 IV CK 138/02 L.). Polemika z opinią biegłego nie uzasadnia zarzutu naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. (wyrok SN z 2002-01-09 II UKN 708/00 L.). Dla obalenia twierdzeń biegłego specjalisty nie wystarcza przeświadczenie strony, iż fakty wyglądają inaczej, lecz koniecznym jest również rzeczowe wykazanie, iż wystawiona przez biegłego opinia jest niespójna bądź merytorycznie błędna.

Sąd Rejonowy podkreślił, że wnioskodawczynie w żaden sposób nie wykazała braków lub błędów w opinii biegłych rzutuujących na ich moc dowodową. Ocena biegłych była samodzielna i obiektywna. W toku niniejszego postępowania wnioskodawczynie, podtrzymując dalej te same zarzuty i wnioski (mimo szczegółowego i przekonującego wyjaśnienia stanowiska przez biegłych) dała ostatecznie wyraz jedynie swojej odmiennej ocenie uszczerbku na zdrowiu. Brak natomiast w tym stanowisku rzeczowych i merytorycznych dowodów podważających ustalenia biegłych, co utwierdziło Sąd meriti w przekonaniu, iż przedmiotowe opinie są rzetelnym źródłem pozwalającym obiektywnie ocenić stan zdrowia wnioskodawczynie i wywieść prawidłowe wnioski. Sąd może wprawdzie dopuścić dowód z urzędu, nie wskazany przez stronę, lecz jest to jego prawo a nie obowiązek i może to nastąpić tylko w wyjątkowych wypadkach. Skoro zaś jest to uprawnienie sądu, to nie przeprowadzenie przez sąd dowodu z urzędu z reguły nie jest uchybieniem (podobnie SN w orzeczeniu z 25 czerwca 1998 r. III CKN 384/98). Możliwość dopuszczenia przez sąd dowodu nie wskazanego przez strony nie oznacza, że sąd obowiązany jest zastąpić własnym działaniem bezczynność strony. Jedynie w szczególnych sytuacjach procesowych o wyjątkowym charakterze sąd powinien skorzystać ze swojego uprawnienia do podjęcia inicjatywy dowodowej (orzeczenie SN OSNC 1998, Nr 3, poz. 52). W sprawie z w/w uprawnienia nie korzystano.

W ocenie Sądu Rejonowego, stan faktyczny sprawy został dostatecznie wyjaśniony do rozstrzygnięcia dowodami wskazanymi powyżej.

Z uwagi na powyższe, Sąd Rejonowy uznał, że brak było podstaw do korzystania z dowodu z przesłuchania wnioskodawczynie. Zwłaszcza że ustalenia dotyczące stanu zdrowia w zakresie związanym z ocenianym zdarzeniem i jego skutkami, znalazły się w opiniach biegłych lekarzy.

W konkluzji oceny materiału dowodowego, Sąd Rejonowy przytoczył poniżej wymienione orzecznictwo, które potwierdza dotychczasowe wnioski.

Strona może przytaczać okoliczności faktyczne i dowody na uzasadnienie swoich wniosków lub dla odparcia wniosków i twierdzeń strony przeciwnej. Sąd pomija twierdzenia i dowody, jeżeli są powoływane jedynie dla zwłoki lub okoliczności sporne zostały już dostatecznie wyjaśnione. Dostateczne wyjaśnienie okoliczności spornych w sprawie nie jest jednak równoznaczne z uzyskaniem dowodu korzystnego dla strony niezadowolonej z faktów wynikających z dowodów dotychczas przeprowadzonych (wyrok SN z 28 lutego 2001 r., II UKN 233/00 L.), Sąd nie jest obowiązany dążyć do takiego stanu, żeby strony zgadzały się ze złożoną opinią. Wystarczy, że opinia jest przekonująca dla sądu, który ocenia, czy biegły wyjaśnił wątpliwości zgłoszone przez stronę. (Wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi, z dnia 18 marca 2016 r., I ACa 1381/15)., Jeżeli biegły, z przekroczeniem granic swoich kompetencji - obok wypowiedzi w kwestiach wymagających wiadomości specjalnych - zamieści w opinii także sugestie co do sposobu rozstrzygnięcia kwestii prawnych, sąd powinien je pominąć (wyr. SN z 4 marca 2008 r., IV CSK 496/07, niepubl.). Sąd nie jest więc związany opinią biegłego w zakresie jego wypowiedzi odnośnie do zastrzeżonych do wyłącznej kompetencji sądu, kwestii ustalenia i oceny faktów czy sposobu rozstrzygnięcia sprawy (wyr. SN z 6 lutego 2003 r., IV CKN 1763/00, niepubl.), Wykazywanie okoliczności, uzasadniających powołanie kolejnego biegłego, pozostaje w gestii strony. To strona powinna wykazać się niezbędną aktywnością i wykazać błędy, sprzeczności lub inne wady w opiniach biegłych,

które dyskwalifikują istniejące opinie, ewentualnie uzasadniają powołanie dodatkowych opinii (wyr. SN z 16.9.2009 r., (...) 102/09, L.). W konsekwencji należy uznać, że sąd nie ma obowiązku dopuszczenia dowodu z opinii kolejnych biegłych czy też z opinii instytutu w każdym wypadku, gdy złożona opinia jest niekorzystna dla strony. Dowód z opinii biegłego z uwagi na składnik w postaci wiadomości specjalnych jest dowodem tego rodzaju, iż nie może być zastąpiony inną czynnością dowodową, np. przesłuchaniem świadka (tak wyr. SN z 24.11.1999 r., (...) 223/98, L.). Z uwagi na powyższe, Sąd Rejonowy nie znalazł podstaw do korzystania z dowodu z przesłuchania wnioskodawczynie. Zwłaszcza że ustalenia dotyczące stanu zdrowia w zakresie związanym z ocenianym zdarzeniem i jego skutkami, znalazły się w opiniach biegłych lekarzy.

Sąd Rejonowy zważył, że odwołanie podlegało oddaleniu.

Sąd meriti stwierdził, że w związku z wypadkiem z dnia 04 grudnia 2017 r. nie pozostał u wnioskodawczynie jakikolwiek uszczerbek na zdrowiu. Biegły neurolog nie negował przy tym, że 7% uszczerbku występowało w chwili badania wnioskodawczynie w odległym już czasie przez lekarzy orzeczników. Natomiast, wbrew polemice strony odwołującej się z ustaleniami w/w biegłego, w dniu badania na potrzeby niniejszego procesu, tj. 23 maja 2019 r. u wnioskodawczynie nie stwierdzano objawów korzeniowych ani oponowych, nerwy czaszkowe nie wykazywały zmian, w zakresie kończyn dolnych i górnych stwierdzano odruchy głębokie średnio-żywe, bez wyraźnej asymetrii, bez objawów patologicznych i zaburzeń czucia. Nie stwierdzano u badanej także jawnych objawów ogniskowego uszkodzenia układu nerwowego. Po zdarzeniu, z objawów ubytkowych, opisywano natomiast jedynie drętwienie palców 3 i 4 prawej ręki. W badaniu (...) kręgosłupa szyjnego z dnia 11 lutego 2018r opisywano wielopoziomowe masywne zmiany zwyrodnieniowe z wielopoziomowymi wypuklinami dyskowymi C3-C7, nie związane z wypadkiem, tak jak i przebyta choroba S. i przebyte złamanie kręgow (...) -11.

Jednocześnie Sąd Rejonowy zważył, że zgodnie z poz. 94 a tabeli orzeka się 5–20% uszczerbku na zdrowiu za urazowe zespoły korzonkowe szyjne (bólów, ruchowe, czuciowe lub mieszane), a ocena zależy od stopnia zmian. Biegły neurolog w dniu badania nie stwierdzał już istnienia takich zespołów. Wyraźnie wskazywał przy tym, że nie dostrzega zmian patologicznych w zakresie układu nerwowego. Nie negował przy tym, zważywszy na opisy badań w dokumentacji medycznej, że takie zmiany występowały w dniu badania przez lekarzy orzeczników. Ustalony wówczas uszczerbek na poziomie 7 % był odpowiedni i wyważony, a biegły neurolog nie dostrzegał takich zmian, które uzasadniałyby wyższą ocenę. Ewentualna niezdolność wnioskodawczynie do pracy orzekana jest przy uwzględnieniu innych przesłanek niż ocena uszczerbku na zdrowiu i nie przekłada się na stopień uszczerbku na zdrowiu ustalany w odrębnym postępowaniu.

Sąd Rejonowy przywołał § 6 ust. 1 rozporządzenia (...) z dnia 18 grudnia 2002 r. w sprawie szczegółowych zasad orzekania o stałym lub długotrwałym uszczerbku na zdrowiu, trybu postępowania przy ustalaniu tego uszczerbku oraz postępowania o wypłatę jednorazowego odszkodowania, który stanowi że lekarz orzecznik ustala stały lub długotrwały uszczerbek na zdrowiu oraz jego związek z wypadkiem przy pracy lub chorobą zawodową na podstawie bezpośredniego badania ubezpieczonego i posiadanej dokumentacji medycznej oraz dokumentacji dotyczącej tego wypadku przy pracy albo tej choroby zawodowej.

Lekarz orzecznik ustala w procentach stopień stałego lub długotrwałego uszczerbku na zdrowiu według oceny procentowej stałego lub długotrwałego uszczerbku na zdrowiu, zwanej dalej „oceną procentową”, która jest określona w załączniku do rozporządzenia. Jeżeli dla danego rodzaju uszczerbku ocena procentowa określa dolną i górną granicę stopnia uszczerbku na zdrowiu, lekarz orzecznik określa stopień tego uszczerbku w tych granicach, biorąc pod uwagę obraz kliniczny, stopień uszkodzenia czynności organu, narządu lub układu oraz towarzyszące powikłania. (§ 8 ust. 1 i 2 rozporządzenia).

W razie utraty lub uszkodzenia organu, narządu lub układu, którego funkcje były naruszone przed wypadkiem przy pracy lub chorobą zawodową, stopień stałego lub długotrwałego uszczerbku na zdrowiu ustala się w wysokości różnicy pomiędzy stwierdzonym stopniem tego uszczerbku a stopniem naruszenia istniejącego bezpośrednio przed wypadkiem przy pracy lub chorobą zawodową. (§ 10 ust. 1 rozporządzenia).

Ponadto Sąd Rejonowy wskazał, że również biegły lekarz ortopeda nie stwierdził, aby w związku z wypadkiem w jakimkolwiek okresie istniał uszczerbek na zdrowiu. Podczas badania ortopedycznego przeprowadzonego w dniu 07 sierpnia 2019r wnioskodawczyni zgłaszała wprawdzie okresowe dolegliwości bólowe w okolicy prawego stawu barkowego i kręgosłupa szyjno-piersiowego, ale pojawiające się tylko po wysiłku związanym z długotrwałym chodzeniem, schylaniem się, a także trudności z unoszeniem prawego ramienia powyżej poziomu barków i z wykonywaniem czynności z prawym ramieniem uniesionym ku przodowi. Ponadto zgłaszała drętwienie palców III i IV prawej ręki (objaw zmian neurologicznych), a jednocześnie zaznaczała, że odczuwa dalszą poprawę. Podczas badania stwierdzano wówczas z odchyień od normy jedynie niewielki ból w czasie badania zakresu ruchomości prawego ramienia i w czasie ucisku przedniej powierzchni prawego barku, w którym ruchy były lekko ograniczone (ale z powodu istniejących już przed wypadkiem zmian zwyrodnieniowych samoistnych, opisywanych w badaniu RM, w którym nie stwierdzano uszkodzeń w zakresie przyczepów mięśniowych –tzw. stożka rotatorów). Do pełnego zginania i odwodzenia ramienia w tym stawie brakowało po ok. 30 stopni. Poza tym zakres ruchomości pozostałych stawów kończyn i kręgosłupa był symetryczny i prawidłowy. Obwód prawego przedramienia był o ok. 1,5 cm większy w porównaniu z lewą kończyną górną. Wnioskodawczyni chodziła sprawnie i bez utykania. Po leczeniu zachowawczym i usprawniającym, pozostało tylko niewielkie ograniczenie ruchomości prawego ramienia, zespół bólowy kręgosłupa szyjno-piersiowego i prawego stawu barkowego (oceniany przez lekarza neurologa) oraz poczucie pogorszenia sprawności.

Zgodnie z art. 11 ust 1 w zw. z art. 6 ust. 1 pkt. 4 oraz art. 3 ust 1 ustawy z dnia 30 października 2002 roku o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych (t.j. Dz.U. 2015 poz. 1242) ubezpieczonemu, który wskutek wypadku przy pracy lub choroby zawodowej doznał stałego lub długotrwałego uszczerbku na zdrowiu, przysługuje jednorazowe odszkodowanie.

Oceny stopnia uszczerbku na zdrowiu oraz jego związku z wypadkiem przy pracy lub chorobą zawodową dokonuje się po zakończeniu leczenia i rehabilitacji (art.11 ust. 2-4 ww. ustawy), na podstawie tabeli stanowiącej załącznik do rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 18 grudnia 2002 r. w sprawie szczegółowych zasad orzekania o stałym lub długotrwałym uszczerbku na zdrowiu, trybu postępowania przy ustalaniu tego uszczerbku oraz postępowania o wypłatę jednorazowego odszkodowania (t.j. Dz.U. 2013 nr 0 poz. 954). W tabeli oceny procentowej stałego lub długotrwałego uszczerbku na zdrowiu wymienia się rodzaje uszkodzeń ciała i rozstroju zdrowia, które mogą powodować zaburzenia w funkcjonowaniu organizmu. Podstawą do stwierdzenia stałego lub długotrwałego uszczerbku na zdrowiu jest znalezienie odpowiedniej pozycji w tabeli oceny procentowej oraz wykazanie, że uszczerbek na zdrowiu spełnia cechy stałego lub długotrwałego uszczerbku na zdrowiu, wynikające z ich definicji. Przede wszystkim jednak jest to pojęcie ustalane w kategoriach medycznych.

Za stały lub długotrwały uszczerbek na zdrowiu nie może być uznany jakiegokolwiek doznany uszczerbek na zdrowiu, ale tylko ten, który jest objęty katalogiem uszczerbków wymienionych w tabeli oceny procentowej. Wyjątkowo, jeżeli określony uszczerbek na zdrowiu można zakwalifikować jako stały lub długotrwały, jednak jego przypadek nie został określony w tabeli oceny procentowej, wówczas jego ocena procentowa może być ustalona na podstawie pozycji najbardziej do niego zbliżonej. Można ustalić stopień stałego lub długotrwałego uszczerbku na zdrowiu w procencie niższym lub wyższym od przewidywanego w danej pozycji, w zależności od różnicy występującej między ocenianym stanem przedmiotowym a stanem przewidzianym w odpowiedniej pozycji oceny procentowej (§ 8 ust.3 powołanego rozporządzenia).

W ocenie Sądu meriti z zebranego w sprawie materiału dowodowego wynika, że na skutek w/w wypadku przy pracy ubezpieczona doznała przemijającego urazu, który nie pozostawił po sobie następstw po okresie leczenia i usprawniania. Jednorazowe odszkodowanie przysługuje natomiast za każdy procent stałego lub długotrwałego uszczerbku na zdrowiu. (art. 12 ust.1 i 5 ustawy wypadkowej). Sąd Rejonowy posumował, że odwołanie było niezasadne, ponieważ oceniany uraz nie pozostawił po sobie uszczerbku na zdrowiu, a uszczerbek stwierdzany w dacie badania w ZUS na 7% znalazł już odzwierciedlenie w wysokości odszkodowania, które wnioskodawczyni otrzymała.

Z uwagi na powyższe Sąd Rejonowy orzekł jak w sentencji na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c.

Apelację od w/w wyroku złożyła ubezpieczona J. O. reprezentowana przez profesjonalnego pełnomocnika i zaskarżyła w/w wyrok w całości. Wyrokowi zarzuciła:

1. naruszenie przepisów postępowania tj.:

- art. 233 § 1 k.p.c. poprzez niewyjaśnienie wszystkich okoliczności sprawy związanych z wysokością uszczerbku na zdrowiu wnioskodawczynie i błędną ocenę materiału dowodowego w szczególności opinii biegłych i przyjęcie, że uszczerbek ten wynosi 7%, podczas gdy z decyzji wynika, że wnioskodawczynie jest niezdolna do pracy na stanowisku pielęgniarki POZ, co powinno skutkować ustaleniem uszczerbku w wyższej wysokości. W szczególności naruszenie nastąpiło przez niedopuszczenie dowodu z opinii biegłego z zakresu medycyny pracy, który w ocenie wnioskodawczynie mógłby najbardziej fachowo wypowiedzieć się w kwestii wysokości uszczerbku na zdrowiu wnioskodawczynie biorąc pod uwagę, że tabela oceny procentowej uszczerbku na zdrowiu zawiera dolne i górne granice procentowe uszczerbku i że wnioskodawczynie nie jest zdolna do pracy na stanowisku pielęgniarki POZ. Apelacja zarzuciła, że nie wyjaśniono, dlaczego uszczerbek na zdrowiu wnioskodawczynie ma wynosić 7% skoro wnioskodawczynie nie jest zdolna do pracy na stanowisku pielęgniarki POZ i dlaczego z uwagi na powyższe uszczerbek ten nie jest wyższy. Pełnomocnik odwołującej wskazała, że błędna ocena materiału dowodowego wynika z przyjęcia 7% uszczerbku w sytuacji, gdy powinien on być wyższy z uwagi na niezdolność wnioskodawczynie do pracy na stanowisku pielęgniarki POZ.

W konsekwencji ubezpieczona wniosła o:

1. uchylenie zaskarżonego wyroku w całości oraz przekazanie Sądowi Rejonowemu do ponownego rozpoznania, w ramach którego Sąd dopuści dowód z opinii biegłego z zakresu medycyny pracy na okoliczność wysokości procentowego uszczerbku na zdrowiu wnioskodawczynie wynikającego z wypadku z dnia 4.12.2017 r,

ewentualnie

2. dopuszczenie w/w dowodu w ramach postępowania apelacyjnego i zmianę zaskarżonego wyroku w całości i uwzględnienie odwołania.

Sąd Okręgowy w Łodzi zważył, co następuje:

Apelacja nie zasługuje na uwzględnienie.

Sąd pierwszej instancji wydał prawidłowe rozstrzygnięcie znajdujące oparcie zarówno w obowiązujących przepisach prawa jak i w zgromadzonym w sprawie materiale dowodowym.

Wbrew twierdzeniom apelacji Sąd drugiej instancji nie dopatrywał się w postępowaniu pierwszoinstancyjnym naruszenia przepisów postępowania, polegających na nierozpoznaniu kwestii istotnych dla rozstrzygnięcia, skutkujących koniecznością zmiany lub uchylenia zaskarżonego wyroku.

Art. 233 § 1 k.p.c. stanowi, iż Sąd ocenia wiarygodność i moc dowodów, według własnego przekonania na podstawie wszechstronnego rozważenia zebranego materiału.

W ramach przyznanej swobody w ocenie dowodów – art. 233 k.p.c., Sąd I instancji powinien zbadać wiarygodność i moc dowodu z opinii biegłego sądowego dokonując oceny tego dowodu według własnego przekonania i na podstawie wszechstronnego rozważenia zebranego materiału (wyrok SN z 30 października 2003 r., IV CK 138/02 L.). Niemniej jednak polemika z opinią biegłego nie uzasadnia zarzutu naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. (wyrok SN z 9 stycznia 2002 r., II UKN 708/00 L.). Dla obalenia twierdzeń biegłego specjalisty nie wystarcza bowiem przeświadczenie strony, iż fakty wyglądają inaczej, lecz koniecznym jest również rzeczowe wykazanie, iż wystawiona przez biegłego opinia jest niespójna bądź merytorycznie błędna.

Dowód z opinii biegłych jest przeprowadzony prawidłowo, jeżeli sądy uzyskały od biegłych wiadomości specjalne niezbędne do merytorycznego i prawidłowego orzekania, a tylko brak w opinii fachowego uzasadnienia wniosków końcowych, uniemożliwia prawidłową ocenę jej mocy dowodowej (wyrok SN z 30 czerwca 2000 r., II UKN 617/99, OSNAPiUS 2002/1/26).

Żądanie ponowienia lub uzupełnienia dowodu z opinii biegłych jest bezpodstawne, jeżeli sądy uzyskały od biegłych wiadomości specjalne niezbędne do merytorycznego i prawidłowego orzekania (wyrok SN z 20 października 1999 r., II UKN 158/99, OSNAPiUS 2001/2/51).

Samo niezadowolenie strony z oceny przedstawionej przez biegłych nie uzasadnia potrzeby dopuszczenia przez sąd dowodu z opinii innych biegłych (wyr. SN z 6.10.2009 r., II UK 47/09, L.).

Podkreślić należy również, iż dostateczne wyjaśnienie okoliczności spornych w sprawie nie jest równoznaczne z uzyskaniem dowodu korzystnego dla strony niezadowolonej z faktów wynikających z dowodów dotychczas przeprowadzonych (wyrok SN z 28 lutego 2001 roku, II UKN 233/00 L.). Zwraca na to także uwagę Sąd Najwyższy w wyroku z 8 lipca 1999 roku, II UKN 37/99 OSNAPiUS 2000/20/741 wskazując, że sąd nie jest obowiązany do uwzględniania kolejnych wniosków dowodowych strony tak długo, aż udowodni ona korzystną dla siebie tezę i pomija je od momentu dostatecznego wyjaśnienia spornych okoliczności sprawy (art. 217 § 2 i 3 k.p.c.).

Z kolei w myśl art. 217 § 1 i 3 k.p.c. strona może aż do zamknięcia rozprawy przytaczać okoliczności faktyczne i dowody na uzasadnienie swoich wniosków lub dla odparcia wniosków i twierdzeń strony przeciwnej. Sąd pomija twierdzenia i dowody, jeżeli są powoływane jedynie dla zwłoki lub okoliczności sporne zostały już dostatecznie wyjaśnione.

Zdaniem Sądu II instancji niewątpliwym jest, że ocena stanu zdrowia wnioskodawczynie, będąca podstawą określenia wysokości uszczerbku na zdrowiu, warunkująca przyznanie jednorazowego odszkodowania na podstawie art. 11 ustawy z dnia 30 października 2002 r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych, w związku z wypadkiem przy pracy z dnia 4 grudnia 2017 r., wymaga wiadomości specjalnych i musi znaleźć oparcie w rzetelnie przeprowadzonym dowodzie z opinii biegłych.

W rozpoznawanej sprawie Sąd Rejonowy uczynił podstawą swego rozstrzygnięcia opinię biegłego lekarza neurologa oraz biegłego lekarza ortopedy.

Biegły neurolog wskazał, że u ubezpieczonej w przeprowadzonym badaniu nie stwierdzono jawnych objawów ogniskowego uszkodzenia nerwowego. Z punktu widzenia neurologa brak było podstaw do orzekania wyższego uszczerbku niż dotychczas orzeczone 7 % stałego uszczerbku zgodnie z pkt 94a tabeli uszczerbków.

Zaś biegły ortopeda wskazał, że uszczerbek na zdrowiu na skutek obrażeń doznanych w dniu 4.12.2017 r. w zakresie narządów ruchu wynosi 0%. W badaniu biegły stwierdził jedynie niewielkie ograniczenie ruchomości prawego stawu barkowego. Jest ono wynikiem istniejących wcześniej zmian zwyrodnieniowych, opisywanych w dostępnym badaniu RM. To badanie nie wykazało uszkodzeń w zakresie przyczepów mięśniowych (tzw. Stożka rotatorów).

Ponadto Sąd meriti na wniosek pełnomocnik J. O. postanowił o dopuszczeniu opinii uzupełniających biegłych powołanych w sprawie.

Biegły ortopeda w opinii uzupełniającej podtrzymał swoją ocenę oraz uzasadnienie uszczerbku na zdrowiu zawartą w/w opinii. Ponadto wskazał, że podawany przez wnioskodawczynię objaw w postaci drętwienia ręki jest typowym objawem ze strony układu nerwowego, który nie podlega ocenie chirurga ortopedy. Podawane przez wnioskodawczynię w piśmie objawy w postaci wypadanie z ręki różnych przedmiotów i niemożności dźwigania należą do subiektywnych objawów typu czynnościowego. Zakładając brak agrawacji ze strony wnioskodawczynie biegły zwrócił uwagę, że są to objawy wynikające z nieprawidłowego działania układu nerwowego. Z punktu widzenia chirurga ortopedy biegły podkreślił, że stan narządów ruchu umożliwia te czynności, gdyż istnieje pełny zakres ruchów w stawach ręki. Biegły neurolog w opinii uzupełniającej nie stwierdził u wnioskodawczynie objawów uszkodzenia

układu nerwowego. Podtrzymał swoją opinię co do wysokości uszczerbku na zdrowiu tj. 7 % zgodnie z pkt 94a tabeli uszczerbkowej. Biegły dodał, że nie neguje uszczerbku w tej wysokości orzeczonego przez Komisję ZUS. Brak jawnych objawów uszkodzenia korzeni rdzeniowo-szyjnych (w rozumieniu – powodujących jawne ograniczenie sprawności kończyny) biegły oceniał na podstawie wykonanego badania neurologicznego. Biegły zwrócił uwagę, że objawy jawnego uszkodzenia korzeni rdzeniowych ocenia się na podstawie wyłącznie badania neurologicznego a nie na podstawie innych badań.

Zdaniem Sądu Okręgowego wyjaśnienia biegłych w w/w zakresie są spójne i precyzyjne. Tym samym nie sposób uznać, iż przedmiotowe opinie w w/w zakresie nie są miarodajne dla rozstrzygnięcia.

W świetle powołanych okoliczności, Sąd Rejonowy prawidłowo ustalił, że w niniejszej sprawie nie udowodniono jednak by objawy zgłaszane przez wnioskodawczynię potwierdziły, że uszczerbek na zdrowiu powinien być orzeczony w wyższej wysokości.

Podkreślenia wymaga fakt, iż w postępowaniu przed Sądem I instancji wnioskodawczyni była reprezentowana przez profesjonalnego pełnomocnika i nie była ograniczona co do możliwości przedstawienia swych twierdzeń i dowodów w kwestiach istotnych dla rozstrzygnięcia.

Sąd Okręgowy podzielił zatem pogląd Sądu I instancji, iż stan zdrowia wnioskodawczyni uzasadnia przyznanie jej odszkodowania w wysokości 7 % zgodnie z pkt 94a tablicy uszczerbkowej.

Zdaniem Sądu Okręgowego słusznie wskazał Sąd Rejonowy, że nie ma konieczności powoływania kolejnego biegłego lekarza z zakresu neurologii.

Ubezpieczona zarówno w postępowaniu przed ZUS i przed Sądem I instancji była zbadana przez biegłych neurologów. Opinie neurologów na temat wysokości procentowej jej uszczerbku na zdrowiu są tożsame. Ponadto Sąd Rejonowy dopuścił opinie uzupełniające biegłych, które Sąd również uznaje za wiarygodne i miarodajne.

Ponadto Sąd podzielił stanowisko Sądu Rejonowego w odniesieniu do zarzutu dotyczącego orzeczenia ewentualnej niezdolności wnioskodawczyni do pracy na stanowisku pielęgniarki w odniesieniu do wysokości uszczerbku, gdyż w obu przypadkach są uwzględniane inne przesłanki. Zdolność do pracy na konkretnym stanowisku nie przekłada się na stopień uszczerbku na zdrowiu związany z wypadkiem przy pracy, choć oczywiście skutkiem wypadku przy pracy może być stan niezdolności do pracy na konkretnym stanowisku. Nie ma jednak zależności pomiędzy tą zdolnością a uszczerbkiem na zdrowiu.

Mając na względzie powyższe, zdaniem Sądu Okręgowego ustalenia Sądu Rejonowego w zakresie ustalenia uszczerbku na zdrowiu wnioskodawczyni są prawidłowe.

A zatem zarzuty naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. należy uznać za niezasadne.

Z tych też względów, Sąd Okręgowy na podstawie art. 385 k.p.c. oddalił apelację skarżącej jako bezzasadną, o czym orzekł sentencji wyroku.

Przewodnicząca: Sędziowie:

ZARZĄDZENIE

Odpis wyroku z uzasadnieniem doręczyć pełnomocnikowi wnioskodawczyni.

J.K.